

การสอบความรู้ชั้นปริญญาตรี
ศ.ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประจำภาค 2 ปีการศึกษา 2545
วิชาเลือก ภาคปกติ
วันพฤหัสบดีที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

.....

ลักษณะวิชา น.438 วิธีการระงับข้อพิพาททางธุรกิจและอนุญาโตตุลาการ

ข้อ 1 นายเก่งทำสัญญาขายไวน์สมุนไพรมีให้แก่ นายแกรีเพื่อนำไปขายต่อในต่างประเทศ เป็นเงินจำนวน 1,000,000 บาท และมีข้อตกลงในสัญญาดังกล่าวไว้ว่าหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นให้ นายแกรีซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านเข้าไปช่วยดูแลปัญหาข้อพิพาทให้ ต่อมา นายแกรีอ้างว่านายเก่งผลิตไวน์ไม่ได้คุณภาพและไม่ยอมชำระราคาสินค้าให้ และนายแกรีได้เข้าไปดำเนินการแนะนำให้นายเก่งและนายแกรีตกลงกัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันด้วยวาจาว่านายแกรีจะยอมจ่ายเงินให้นายเก่ง 500,000 บาท ดังนี้ หากต่อมานายแกรีไม่ยอมจ่ายเงินให้นายเก่งและนายเก่งมาขอคำแนะนำจากท่าน ให้ท่านให้คำแนะนำว่าข้อตกลงดังกล่าวเป็นเรื่องของการอนุญาโตตุลาการหรือไม่ และนายเก่งจะสามารถบังคับตามข้อตกลงดังกล่าวตามหลักกฎหมาย ที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 ได้หรือไม่ ตลอดจนให้ท่านให้คำแนะนำว่าควรจะดำเนินการแก้ไขอย่างไรเพื่อให้ข้อตกลงนั้นมีผลบังคับในฐานะเป็นคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหากข้อตกลงนั้นไม่ใช่เป็นกรณีของการอนุญาโตตุลาการ (20 คะแนน)

ข้อ 2 บริษัท สมุนไพรมไทย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทไทยได้ทำสัญญาร่วมลงทุนกับบริษัท สากลสมุนไพรม จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทอเมริกันเพื่อผลิตยาสมุนไพรมในจังหวัดกาญจนบุรี โดยในสัญญานั้นมีข้อตกลงให้ระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากสัญญาดังกล่าวโดยการอนุญาโตตุลาการ ต่อมา บริษัททั้งสองมีปัญหาคติพิพาทในเรื่องการร่วมลงทุน บริษัท สมุนไพรมไทย จำกัดจึงฟ้องบริษัท สากลสมุนไพรม จำกัดที่ศาลจังหวัดกาญจนบุรี โดยอ้างว่าผิดสัญญาร่วมลงทุน แต่บริษัท สากลสมุนไพรมไทย จำกัด ยื่นคำร้องต่อศาลและอ้างว่าศาลไม่มีอำนาจพิจารณาคดีดังกล่าว เพราะข้อพิพาทนั้นต้องระงับโดยการอนุญาโตตุลาการตามสัญญา แต่บริษัท สมุนไพรมไทย จำกัดอ้างว่าข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการใช้บังคับไม่ได้ เพราะกรรมการบริษัทของตนถูกหลอกลวงให้เข้าทำสัญญาร่วมลงทุน เนื่องจากทางฝ่ายบริษัท สากลสมุนไพรม จำกัด อ้างว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการผลิตยาสมุนไพรมทั้งที่ไม่เป็นความจริงและทำให้กิจการร่วมค้าประสบภาวะขาดทุนจนไม่อาจฟื้นคืนตัวได้ จึงได้

บอกถึงนิติกรรมกรรร่วมทุนอันเป็นโมฆะไปแล้ว ดังนี้ ถ้าท่านเป็นผู้พิพากษาซึ่งต้องตัดสินคดีนี้ ท่านจะพิพากษาคดีนี้อย่างไร ให้แสดงเหตุผลและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากมีข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

ก) ถ้าข้อสัญญาอนุญาตตุลาการระบุให้ใช้บริการอนุญาตตุลาการที่สภาอนุญาตตุลาการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ที่กรุงเทพฯ ประเทศไทย

ข) ถ้าข้อสัญญาอนุญาตตุลาการระบุให้ใช้บริการอนุญาตตุลาการที่สมาคมอนุญาตตุลาการอเมริกัน ที่นิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา (ประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาตตุลาการต่างประเทศ ค.ศ. 1958)

(20 คะแนน)

ข้อ 3 บริษัท เก่งกาจ จำกัด ทำสัญญาซื้อที่ดินจาก นายเชียว เพื่อนำไปสร้างบ้านขาย และมีข้อตกลงให้ระงับข้อพิพาทที่เกิดจากสัญญาดังกล่าวโดยการอนุญาตตุลาการ ซึ่งคู่กรณีทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันตั้งอนุญาตตุลาการและมีการกำหนดรายละเอียดอื่น ๆ ทั้งสถานที่และวิธีพิจารณาของอนุญาตตุลาการ แต่ไม่มีการตกลงกันถึงจำนวนอนุญาตตุลาการ ต่อมาเมื่อข้อพิพาทเกิดขึ้น บริษัท เก่งกาจ จำกัด จึงขอให้นายเชียวร่วมกันแต่งตั้งอนุญาตตุลาการหนึ่งคนและให้เสนอข้อพิพาทต่ออนุญาตตุลาการ นายเชียวไม่ยอมแต่งตั้งอนุญาตตุลาการและไม่ยอมเข้าร่วมการอนุญาตตุลาการ บริษัท เก่งกาจ จำกัด จึงแต่งตั้ง นายกล้าเป็นอนุญาตตุลาการคนเดียวและนายกล้าได้ดำเนินการกระบวนการพิจารณาไปโดยมีบริษัท เก่งกาจ จำกัด เข้าร่วมการพิจารณาเพียงฝ่ายเดียว โดยนายเชียวไม่ยอมเข้าร่วมการพิจารณาและอ้างว่านายกล้าไม่มีอำนาจพิจารณาชี้ขาดข้อพิพาท เพราะต้องทำการพิจารณาโดยมีอนุญาตตุลาการอย่างน้อยสามคนจึงจะเหมาะสมและเป็นธรรม และนายกล้าเคยเป็นทนายความให้แก่บริษัท เก่งกาจ จำกัด มาก่อน ตลอดจนนายเชียวไม่ยอมส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่นายกล้าขอให้ส่งให้และกำลังดำเนินการขายที่ดินแปลงหนึ่งที่ตกลงขายให้บริษัท เก่งกาจ จำกัด ไปให้บุคคลภายนอกในราคาที่สูงกว่าที่ตกลงขายให้บริษัท ดังนี้ ถ้านายกล้าไม่สามารถดำเนินการกระบวนการพิจารณาต่อไปได้และมาขอคำปรึกษาจากท่าน ให้ท่านให้คำแนะนำว่าควรดำเนินการอย่างไร โดยให้แสดงเหตุผลและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(20 คะแนน)

ข้อ 4 บริษัท จักรवालการค้า จำกัด ยื่นคำร้องขอต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่มีขึ้นในข้อพิพาทระหว่างตนกับบริษัท กรุงเทพการค้า จำกัด ในเรื่องการซื้อขายอัญมณีเป็นเงิน 500,000,000 บาท ซึ่งมีขึ้นตามข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการในสัญญาซื้อขายอัญมณี แต่บริษัท กรุงเทพการค้า จำกัด อ้างว่าคำชี้ขาดดังกล่าวใช้บังคับไม่ได้ เพราะบริษัทจักรवालการค้า จำกัด ได้บอกกล่าวให้ตนระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการโดยมิได้บอกรายละเอียดของข้อพิพาทและบุคคลที่จะเป็นอนุญาโตตุลาการที่เสนอโดยฝ่ายบริษัทจักรवालการค้า จำกัด ซึ่งเป็นการบอกกล่าวที่ไม่มีรายละเอียดเพียงพอที่ตนจะเตรียมตัวในการต่อสู้ในการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการได้ นอกจากนี้ตนและอนุญาโตตุลาการได้รับฟังพยานหลักฐานของบริษัท จักรवालการค้า จำกัด เพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากตนไม่ได้เข้าร่วมการอนุญาโตตุลาการ ดังนี้ ถ้าท่านเป็นผู้พิพากษาซึ่งต้องตัดสินคดีนี้ ท่านจะพิพากษาคดีนี้อย่างไร ให้แสดงเหตุผลและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หากมีข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

ก) ถ้าคดีนี้เป็นการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ทำขึ้นในประเทศไทย

ข) ถ้าคดีนี้เป็นการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ทำขึ้นที่ปารีส ประเทศฝรั่งเศส (ประเทศไทยและฝรั่งเศสเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการยอมรับนับถือและการใช้บังคับคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ ค.ศ. 1958) (20 คะแนน)

ข้อ 5 บริษัทอินเตอร์เนชันแนลเฮาส์ จำกัดเป็นบริษัทออสเตรเลียได้ทำสัญญากับการเคหะแห่งชาติ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของประเทศไทยเพื่อรับจ้างสร้างบ้านในจังหวัดเชียงใหม่ และต่อมาได้มีข้อพิพาทเกิดขึ้นจากสัญญาดังกล่าว บริษัทอินเตอร์เนชันแนลเฮาส์ จำกัด จึงร้องขอต่อเลขาธิการศูนย์ระงับข้อพิพาททางการลงทุนระหว่างรัฐและคนชาติของรัฐอื่น (ICSID) เพื่อขอใช้บริการอนุญาโตตุลาการของศูนย์ และทางเลขาธิการของศูนย์ดังกล่าวได้มีจดหมายขอให้การเคหะแห่งชาติส่งคำตอบแก่และเข้าร่วมในการอนุญาโตตุลาการของศูนย์ ดังนี้ ถ้าท่านเป็นที่ปรึกษากฎหมายของการเคหะแห่งชาติท่านจะให้คำปรึกษาในเรื่องนี้อย่างไร ให้แสดงเหตุผลและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ประเทศออสเตรเลียเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการระงับข้อพิพาททางการลงทุนระหว่างรัฐและคนชาติของรัฐอื่น ค.ศ. 1965 แต่ประเทศไทยยังมิได้เป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว)

(20 คะแนน)

หมายเหตุ

- 1 สอบเวลา 09.00 - 12.00 น.
2. ห้ามเขียนชื่อที่สมุดคำตอบ
3. ผู้ที่ทุจริตในการสอบจะถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษาสถานหนัก